

پنج‌شنبه | ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۰

۲۳ رمضان ۱۴۴۲

شماره ۴۶۸۳

گزارش

گزارشی درباره وضعیت باغ و عمارت تاریخی در نیشابور

تیشه ناهماهنگی به ریشه خانه تاریخی قوامی

گزارش شجاعی مهر

خانه‌های قدیمی و کوچه باغ‌های زیبابخشی از نماد هویتی و تاریخی شهر کهن نیشابور است هر از چند گاهی خبر نابودی یکی از خانه هاو عمارت‌های قدیمی نیشابور به گوش می‌رسد، خانه رئیس تجار، معمار باشی و استادمشکاتیان تنها برخی از این خانه هاست که تخریب شده است ،در این میان چند روزی است که خبر ثبت یکی از بناهای قدیمی به نام باغ و عمارت قوامی نیشابور را در فهرست آثار ملی شنیدیم باغ‌عمارتی که در اثر بی توجهی درختان آن در حال خشک شدن و بنای عمارت در حال تخریب است و در های چوبی آن به سرعت رفته و مکانی برای تجمع معنادان و کارتن خواب ها شده است. به گزارش خراسان رضوی، عمارت قوامی متعلق به دوره پهلوی دوم و خانه رضا قوامی ملقب به مؤیدالدین و فرزند عبدالحسین قوام الاسلام (نامیده‌مردم نیشابور در دومین دوره مجلس شورای ملی در سال ۱۲۸۸) است. جدا از زیبایی‌های عمارت قوامی، باغ بزرگ و مملو از درختان کهن سال یکی از جاذبه‌های بی بدیل باغ قوامی است که قرار گرفتن آن در هسته مرکزی شهر نیشابور بر اهمیت آن افزوده اما متأسفانه چند صبا‌حی است به دلیل مشکلات مالکیتی این باغ به حال خود رها و علاوه بر تخریب عمارت و خشک شدن درختان به مکانی برای تجمع و رفت و آمد معتادان و کارتن خواب‌ها تبدیل شده است. همچنین مشاهدات خبرنگار خراسان حاکی از بریده شدن قفل ورودی این باغ است، بسیاری از قسمت‌های این عمارت به سرعت رفته‌و آثار سوختگی و آتش‌سوزی در بخشی از محوطه بیرونی باغ کاملاً هویداست.

این روزها خبر ثبت این بنا در حالی منتشر شده است که شنیده‌ها حاکی از توافق شهرداری و مالکان برای تملک باغ و عمارت توسط شهرداری است. این در حالی است که بابت ثبت شدن این اثر که به گفته مدیران شهری و مالکان بدون اطلاع آن ها بوده است توافق تقریباً از بین می‌رود و آینده این باغ و عمارت تاریخی و فرهنگی در هاله‌ای از ابهام قرار خواهد گرفت. از طرفی میراث فرهنگی این توافق را مغایر با اصول خود می‌داند و بر حفظ باغ به صورت فعلی و با جذب سرمایه گذار تأکید دارد.

● با مالکان برای حفظ باغ و عمارت به توافق رسیده بودیم

در همین باره شهردار نیشابور در گفت و گو با خراسان رضوی با بیان این که میراث فرهنگی برخلاف مقررات و اخلاقی یک فرصت‌سوزی انجام داد، تصریح کرد: چهار سال پیش شهرداری با مالکان این باغ توافق کرده بود که با دادن امتیازاتی به آن‌ها، عمارت و ۷۰ درصد باغ در تملک شهرداری قرار بگیرد. علی‌نحقی افزود: ما می‌خواستیم در پوسته باغ به میزان ۳۰ درصد سطح امتیاز تجاری

گزارشی درباره وضعیت باغ و عمارت تاریخی در نیشابور

تیشه ناهماهنگی به ریشه خانه تاریخی قوامی

به مالکان بدهیم و کل باغ و عمارت را شهرداری به عنوان یک اثر فرهنگی در اختیار بگیرد و حفظ و احیا کند.

وی ادامه داد: کلیات این موضوع در کمیسیون ماده ۵ به تأییدر سیدو تصویب آن منوط به تأیید کمیته فنی میراث فرهنگی شد. شهردار نیشابور اظهار کرد: بیش از دو سال است که میراث فرهنگی این موضوع را معطل نگه داشته و هم اکنون نیز بدون نظر مدیریت شهری یک طرفه برای ثبت باغ قوامی به عنوان اثر ملی اقدام کرده است.

● میراث فرهنگی اعتباری ندارد

وی گفت: امروز به‌شما می‌گویم با این وضعیت باغ قوامی هم تخریب خواهد شد، چون میراث فرهنگی نه اعتباری برای این موضوع دارد و نه توان دارد که بخواهد آن باغ بزرگ را حفظ کند. نجفی با بیان این که با این وضعیت شهرداری توان مالی ندارد که این باغ را تملک کند افزود: نظر ما این بود که با توجه به زیبایی عمارت قوامی آن چارا به عنوان خانه هنرمندان یادانشکده هنر حفظ و از آن استفاده کنیم اما با این وضعیت به شما قول می‌دهم این باغ تبدیل به یک خرابه شده و به سرنوشته خانه و کیلی، عمارت امین التجار و منزل استادمشکاتیان دچار شود. وی ادامه داد: با توجه به موقعیت جغرافیایی این مجموعه در نظر داشتیم فضای باغی این عمارت را به باغ‌امین اسلامی جنبه فرهنگی نیز داشته و فاصله بیشتری با مرکز شهر می‌توانست تحولی ایجاد کند اما میراث استان با این اقدام نه تنها گر ه گشایی نکرد بلکه با این وضعیت قفل دیگری بر هسته مرکزی شهر نیشابور ده شد و جفا و ظلم دیگری در حق این شهر تاریخی کرد و نمی‌دانم در آینده چگونه پاسخ گو خواهند بود.

● در توافق قبلی شهرداری مکلف به حفظ باغ و عمارت بود

نماینده حقوقی تعدادی از مالکان این مجموعه نیز در گفت و گو با خراسان رضوی خاطر نشان کرد: ما قبل از ثبت این باغ، توافق با شهرداری کرده و به دنبال اجرای آن بودیم که میراث فرهنگی سنگ اندازی می‌کرد. سیدحسین عابدی افزود: در توافق با شهرداری قرار بود باغ حفظ و به یک مجموعه فرهنگی تبدیل شود که هم اکنون چشم انداز خوبی برای آن نمی‌شود ترسیم کرد. وی در خصوص شروط مالکان در توافق با شهرداری گفت: در توافق با شهرداری ذکر و تأکید کرده بودیم که باغ و درختان باید حفظ و احیا شود و در اختیار عموم مردم قرار گیرد. عمارت نیز باید تبدیل به یک مرکز فرهنگی و هنری شود. اگر این اتفاق می‌افتاد یک مجموعه فرهنگی بسیار خوب و فاخر در مرکز شهر نیشابور ایجاد می‌شد و در قبال آن در حاشیه باغ ساخت و ساز با ارتفاع و ضوابط مشخص صورت می‌گرفت. عابدی با بیان این که میراث فرهنگی امکان سرمایه گذاری برای فعالیتی که برای مردم و شهر مفید باشد ندارد، اظهار کرد: مالکان بابت ملی شدن این باغ

خرشان رضوی

گزارش

گزارشی درباره وضعیت باغ و عمارت تاریخی در نیشابور

و عمارت مخالف هستند که یکی از دلایل آن هم این است که معتقدیم قدمت عمارت مر بوط به زمانی نیست که ثبت شود.

● قوانین میراث فرهنگی متناقض اجرامی شود

وی ادامه داد: چطور می‌شود قبل از این ماجرا ها به هتل امیران که فاصله بسیار نزدیک‌تری به عمارت امین اسلامی که ثبت میراث فرهنگی شده است مجوز داده‌می شود ولی با این که توافق با مالکان باغ قوامی جنبه فرهنگی نیز داشته و فاصله بیشتری با اثر ثبت شده قبلی دار د با این بهانه مخالفت می‌شود و هم اکنون نیز که خود اثر قوامی را ثبت کرده‌اند مشکلاتی برای شهر به بار خواهد آورد و نمی‌شود از عمارت هم استفاده کرد. عابدی ادامه داد: در خصوص ثبت اثر نه با مالک مذاکره‌ای صورت گرفته و نه مالک از این موضوع اطلاع داشته است فقط پس از ثبت به مالک خبر داده‌اند که این باغ ثبت ملی شده و در این خصوص هیچ صحبت و مذاکره‌ای از سوی میراث فرهنگی برای نحوه استفاده از این باغ با مالکان صورت نگرفته است. وی بیان کرد: این ملک هم اکنون بین ورئه است و یک مالک خاص ندارد که متولی باشد. برخی فوت کرده‌اند، برخی در خارج کشور هستند برای همین موضوع پیچیده شده و امکان نگهداری از باغ و عمارت نیز مقدور نبوده و این در شرایطی است که متأسفانه هم اکنون این مجموعه محل تردد معتادان شده است، تمام شیشه ها شکسته و درختان در حال خشک شدن است اما فقط به دنبال این هستند که اسم را ثبت کنند. عابدی اظهار کرد: الان خانه دار و غر در مشهد مربوط به دوران قاجار است و تبدیل به موزه شده و برای آن بلیت فروخته می‌شود. در ۵۰ قدمی آن و به فاصله یک کوچه کمتر هم اکنون هفت طبقه ساختمان در حال ساخت است. چند مجموعه تاریخی آن جا وجود دارد و چندین ساختمان نیز در حال احداث است. میراث فرهنگی استان کجا بوده است؟ حالا برای این مجموعه که به مراتب شرایط متفاوتی با آن دارد قرار بوده ساختمانی با ارتفاع مشخص ساخته و باغ و عمارت برای استفاده مردم در نظر گرفته

● قسمت زیادی از ملک را تخریب کرده‌اند و در حال ریزش است

رئیس شورای شهر نیشابور خاطر نشان کرد: هاشم قوامی که آن جازندگی می‌کرد فوت کرده و دیگر کسی آن جازندگی نمی‌کند، در بازدیدی که داشتیم متأسفانه معتادان و اراذل و اوباش آن جا ریخته‌اند و قسمت زیادی از ملک را تخریب کرده‌اند و در حال ریزش است. زرندی بیان کرد: هر جا را که ثبت کردند چون سیاست‌های مشوق مناسبی نداشتند مالکان با آن ها مقابله کردند و به نظر می‌رسد قوانین شان مشکل

وضعیت بارش ها در استان خراسان رضوی

توهم ترسالی و دیو خشکسالی

ارزیابی وضعیت بارش و خشکسالی در قالب " سال آبی " یعنی دوره زمانی مهر هر سال تا پایان شهریور سال بعد، آن هم به صورت ماهیانه، فصلی یا روزانه اشاره و بیان می‌کند: شواهد آماری در چار چوب این شیوه ارزیابی نشان می‌دهد که امسال سال آبی می‌دهد حجم بارندگی طرف کمتر از ۴۵ روز امسال در این استان به میزان ۶۸ در صد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کمتر شده است. محسن عراقی زاده در خصوص وضعیت بارندگی و تأثیر آن بر خشکسالی سال ۱۴۰۰ می‌افزاید: شواهد حکایت از سپری شدن شش ماه پر بارش دارد که البته همان هم در مقایسه با حجم بارش دوره بلندمدت ۳۰ در صد کمتر شده است. وی به

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان رضوی

این اثر گفت: در دستور العمل های جدید رضایت مالک شرط نیست بلکه اطلاع مالک شرط است البته مالکان حق اعتراض دارند و مکانی برای بررسی این موارد وجود دارد. ما هدفمان حفظ این باغ بود و در صورت تخریب اش چه کسی باید پاسخ گومی بود؟ اعتمادی ادامه داد: شهرداری و شورای شهر اختیاراتی دارند که می‌توانند با مالکان وارد مذاکره شوند و زمین معوض بدهند. وی در پاسخ به این که این ملک گران است، گفت: این باغ باید حفظ شود و شهرداری و هیچ کس دیگر هم نمی‌تواند دستور تخریب آن را صادر کند. وظیفه مالک است که آن را حفظ کند و این قانون است. اعتمادی در خصوص نقش میراث فرهنگی نیز اظهار کرد: ما وظیفه نظارتی داریم و می‌توانیم کمک کنیم سرمایه گذار برای آن جا بیاید البته این را هم بگویم طرح قبلی را ۱۰۰ درصد رد نمی‌کنیم بلکه باید در قالب یک طرح مصوب باشد که جای پیگیری نیز هنوز وجود دارد تا در شورای فنی میراث استان مصوب شود. رئیس میراث فرهنگی نیشابور با بیان این که آن چارا به حال خود رها نخواهیم کرد و به دنبال جلسه با مسئولان و افراد تأثیر گذار برای آینده آن جا هستیم، افزود: یکی از ابزار های تشویقی برای مجموعه های فرهنگی و تاریخی معافیت از مالیات است، انشعابات آن هانیز به صورت کاربری فرهنگی محسوب می‌شود و کمک های فنی و کارشناسی ما نیز برای آن هارایگان است و می‌توانیم اعتباراتی نیز برای مرمت آن جا در نظر بگیریم.

● نمی‌دانم چرا تفکر شهر در تخریب خانه‌های تاریخی است

اعتمادی گفت: نمی‌دانم چرا این تفکر در شهر ما وجود دارد که حتما خانه تاریخی باید تخریب شود یا ساخت و ساز صورت بگیرد اتفاقی که برای عمارت های رئیس التجار و معماریاش نیز رخ داد که آن ها را از دست دادیم. وی بیان کرد: در شهر های یزد و کاشان و شیراز این موارد وجود ندارد و آن ها خانه های قدیمی خود را جاذبه گردشگری کرده اند و کلی در آمد کسب می‌کنند و قیمت خانه های تاریخی بیشتر از خانه های لوکس و مدرن است ولی این جا خانه های تاریخی را تخریب می‌کنند و برج می‌سازند. این جای تأسف است و باید ببینیم چرا این فرهنگ هنوز در شهر ما جایگاهی ندارد. خانه استاد مشکاتیان را فروختند تا تخریب اش کنند و روی آن برج بسازند، این نگرش باید تغییر کند. شهری که روزی به آن افتخار می‌کردیم که پر از باغ است هم اکنون چه تعداد باغ دارد؟ شایان ذکر است تماس های مکرر خبرنگار خراسان رضوی با اکبری معاون اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی برای اطلاع از برنامه اداره کل میراث فرهنگی استان برای این باغ و عمارت تاریخی به نتیجه نرسید. اما آن چه از اظهارات و شواهد پیداست تا ناهماهنگی زیاد و بوروکراسی های شدید و زمان بر در مسیر حفظ و احیای خانه های تاریخی است. مسئولان باید به این نکته توجه داشته باشند که زمان برای نگهداری از این مجموعه ها بسیار مهم است و شاید زمانی به فکر این نمادهای هویتی و تاریخی بفیقتند که دیگر دیده شده و مکانی برای احیا وجود ندارد. با این اوصاف باید منتظر ماند و دید آینده یکی از مهم ترین خانه های تاریخی و باغ های ایرانی نیشابور به کجا خواهد رسید و آیا آن هم به سر نوشت دیگر خانه های تاریخی نیشابور دچار می‌شود یا خیر.

● تلاش برای کاهش تنش آبی

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب خراسان رضوی به نسخه رفع مشکل آب اشاره و بیان می‌کند: این نسخه در هر شهر متفاوت است بنابراین از هم اکنون اقداماتی خاص برای کاستن از تنش آبی نظیر حفر و تجهیز چاه ها در دست اجراست. وی می‌افزاید: خدمات آب و فاضلاب خراسان رضوی به سه میلیون و ۳۰۰ هزار نفر جمعیت ساکن در ۸۰ شهر و ده‌هزار و ۳۰۰ روستا از طریق دو هزار و ۴۰۰ منبع و تاسیسات ارائه می‌شود البته این در شرایطی است که منابع آبی موجود دچار کاهش بارندگی می‌شود و ولی متأسفانه در سال ۱۴۰۰ به ویژه در مناطقی که آب مورد نیاز مشترکان از چشمه، قنات و چاه های دهان گشاد تأمین می‌شود، مشکل تأمین آب وجود خواهد داشت.

● تنش آب در روستاها

همان با کاهش حجم بارندگی، وضعیت آب در روستاها حادتر از شهر هاست زیرا منابع تأمین آب روستایی ناپایدار است. مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب مشهد می‌گوید: هم‌ایک ۲۳۰ روستا در سطح این استان در شرایط تنش آبی قرار دارند بنابراین اهالی این روستاها از طریق تاکنر آب رسانی می‌شوند. وی می‌افزاید: هزار روستای بالای ۲۰ خانوار جمعیت نیز در مرز تنش آبی قرار دارند و باید با اقدامات اصلاحی و تقویت منابع آبی از شرایط فعلی خارج شوند. علوی ادامه می‌دهد: ده‌هزار و ۲۷۱ روستا با جمعیت یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در قالب ۵۰۰ هزار مشترک روستایی زیر پوشش شرکت آبفای خراسان رضوی هستند.